

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการจัดการเชิงกลยุทธ์เพื่อท่องเที่ยวเชิงผจญภัย ในแหล่งท่องเที่ยวในเขตตำบลแม่แรม อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการจัดการเชิงกลยุทธ์เพื่อท่องเที่ยวเชิงผจญภัย ผู้วิจัยได้นำข้อมูลทุติยภูมิ โดยค้นคว้าจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และทฤษฎีต่าง ๆ รวมถึงการปฏิบัติงานภาคสนาม สังเกตทรัพยากรการท่องเที่ยว ความพร้อมต่าง ๆ ในการให้บริการ และข้อมูลปฐมภูมิ ก็คือการใช้แบบสอบถาม และนำผลจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ วางแผนและการดำเนินงานในการทำงานวิจัยตามลำดับดังต่อไปนี้

1. พื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย ในเขตตำบลแม่แรม อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่
2. การสำรวจทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว
3. กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย
 - 3.1 ภาคเอกชน ได้แก่ ผู้ประกอบการธุรกิจด้านการบริการท่องเที่ยวเชิงผจญภัยและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่
 - 3.2 ประชาชนท้องถิ่น ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตตำบลแม่แรม อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ รวมถึง แม่ค้า และพ่อค้า ในพื้นที่
 - 3.3 นักท่องเที่ยว ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่ในแหล่งท่องเที่ยวที่ผู้วิจัยได้เลือกไว้
4. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

พื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย

พื้นที่ที่ทำการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกโดยพิจารณาหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

1. เลือกพื้นที่ในตำบลแม่แรม อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ เนื่องจากมีแหล่งท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายในกิจกรรมผจญภัย
2. เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีเส้นทางสะดวก ใช้เวลาในการเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวผจญภัยโดยประมาณไม่เกิน 1 ชั่วโมง
3. เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยม ซึ่งมีฐานข้อมูลทางระบบอินเทอร์เน็ต และเอกสารสิ่งพิมพ์ ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และระบบข้อมูลรวมถึงฐานข้อมูลทางระบบอินเทอร์เน็ต และเอกสารสิ่งพิมพ์ของจังหวัดเชียงใหม่

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในพื้นที่ ตำบลแม่แรมในอำเภอแมริม รวมถึง ผู้ประกอบธุรกิจแหล่งท่องเที่ยวผจญภัย ภาครัฐและเอกชน (ฐานข้อมูลตำบล, 2555) ประชากร 3,030 คน

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ คือกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในเขตตำบลแม่แรม อำเภอแมริม ในแหล่งท่องเที่ยวเชิงผจญภัย ทั้ง 2 แหล่ง คือ

1. ปางช้างแม่สา
2. X Centre Chiangmai

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นตัวแทนประชากรในพื้นที่ รวมถึง ผู้ประกอบธุรกิจแหล่งท่องเที่ยวผจญภัย ได้มาจากการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973 : 125) โดยให้มีความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับร้อยละ 5

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n คือ ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

- N คือ ขนาดประชากร เท่ากับ 3,030
- e คือ ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างระดับความเชื่อมั่น 95%
สัดส่วนความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 0.05

แทนค่าในสูตรได้ดังนี้

$$n = \frac{3,030}{1 + 3,030 (0.05)^2}$$

$$= 353.35$$

ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมเท่ากับ 355 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นตัวแทนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวผจญภัยในตำบลแม่แรม อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยจึงไม่สามารถทราบจำนวนประชากรได้ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างด้วยการคำนวณจากสูตร (มณีศ สุวรรณ, 2547:71) ดังนี้

$$n = \frac{p\% * q\% (z/d)^2}{1}$$

- เมื่อ n คือ ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม
- p% และ q% คือ ร้อยละหรือสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างนำร่อง (pilot sample) ที่เป็นไปตามลักษณะที่กำหนดศึกษา
- z คือ ค่าคะแนน z เทียบจากตาราง ณ ระดับความเชื่อมั่นที่ต้องการ
- d คือ ผลต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของประชากรกับค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้

(กรณีนี้กำหนดเป็นสัดส่วนตาม p และ q)

จากสูตรคำนวณดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้เก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างนำร่องจำนวน 50 คน ซึ่งผู้วิจัยเลือกเพศในการกำหนดสัดส่วน เพศชาย 30 คน เพศหญิง 20 คน และกำหนดค่าความเชื่อมั่นเท่ากับร้อยละ 95 รวมทั้งค่าความแตกต่างในสัดส่วนระหว่างเพศชายกับเพศหญิงที่ยอมรับได้เท่ากับร้อยละ 15 ดังนั้นจึงแทนค่าในสูตร ดังนี้

$$n = \frac{(30/50)(20/50)(1.96/0.15)}{= 54.44}$$

ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมเท่ากับ 55 คน

- รวมจำนวน กลุ่มประชากรทั้งหมดในเขตพื้นที่ตำบลแม่แรม และนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการกิจกรรมผจญภัยทั้งสิ้น 410 ราย

สาเหตุที่เลือกกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชายมากกว่าผู้หญิงเพราะกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงผจญภัยได้รับความนิยมจากเพศชายมากกว่าเพศหญิง โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1. แบบสังเกตการณ์ ได้แก่ การรวบรวมข้อมูลด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว โดยการพื้นที่ด้วยตนเอง ด้วยการจดบันทึกข้อมูล และถ่ายภาพ ใช้ในการประกอบการเก็บข้อมูล
2. แบบสอบถาม ได้แก่ สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงผจญภัย ปางช้างแม่สา และ X Centre Chiangmai ในเขตตำบลแม่แรม อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้แบบสอบถาม ทั้งแบบสอบถามภาษาไทย และ ภาษาอังกฤษ โดยนำแบบสอบถามจากงานวิจัยการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอเมือง จังหวัดตราด ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ(2553) นำมาปรับใช้ในงานวิจัยเป็นบางส่วน โดยแบ่งแบบประเมินเป็น 2 ชุด

ชุดที่ 1 ได้แก่ แบบประเมินการจัดการเชิงกลยุทธ์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงผจญภัยในเขตตำบลแม่แรม อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ (สำหรับภาครัฐ ภาคเอกชน เจ้าหน้าที่พนักงาน และภาคประชาชนในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวกิจกรรมผจญภัย) โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นต่อแหล่งท่องเที่ยว มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ โดยแบ่งเป็น 8 หัวข้อ ได้แก่ ด้านลักษณะทางกายภาพในแหล่งท่องเที่ยวผจญภัย ด้านการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ ด้านปัจจัยสินค้าและบริการ ด้านปัจจัยเรื่องราคา ด้านปัจจัยช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านปัจจัยการส่งเสริมการตลาด ด้านการจัดการการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร เจ้าหน้าที่พนักงาน และคนในชุมชนท้องถิ่น และด้านการบริหารและการจัดการ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว

ชุดที่ 2 ได้แก่ แบบประเมินการจัดการเชิงกลยุทธ์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงผจญภัยในตำบลแม่แรม อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ (สำหรับนักท่องเที่ยว ในพื้นที่แหล่งกิจกรรมผจญภัย) โดยแบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

ตอนที่ 2 ข้อมูลพฤติกรรมนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นต่อแหล่งท่องเที่ยว มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ โดยแบ่งเป็น 8 หัวข้อ ได้แก่ ด้านลักษณะทางกายภาพในแหล่งท่องเที่ยวผจญภัย ด้านการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ ด้านปัจจัยสินค้าและบริการ ด้านปัจจัยเรื่องราคา ด้านปัจจัยช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านปัจจัยการส่งเสริมการตลาด ด้านการจัดการการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร เจ้าหน้าที่พนักงาน และคนในชุมชนท้องถิ่น และด้านการบริหารและการจัดการ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว

3. แบบสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้ใช้การสัมภาษณ์เพื่อที่ทราบถึงรายละเอียดเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมท่องเที่ยวผจญภัยในเขตตำบลแม่แรม อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้วยการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยวทุกๆด้าน เพื่อใช้วิเคราะห์ข้อมูลในขั้นต่อไป

4. การศึกษา SWOT เพื่อให้ทราบถึง จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ทั้งภายใน

และภายนอก ของผู้ประกอบการทั้ง 2 แห่ง เกี่ยวกับการจัดการเชิงกลยุทธ์เพื่อท่องเที่ยวเชิงผจญภัย ในตำบลแม่แรม อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยอาศัยจากแบบสอบถามนักท่องเที่ยวและแบบ สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องนำมาสรุปผล SWOT

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ซึ่งมีข้อมูลหลายด้านที่ต้องทำการเก็บรวบรวมข้อมูลมาศึกษาและนำมาประกอบกัน เพื่อให้ครอบคลุมความมุ่งหมายของการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ของทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน เจ้าหน้าที่พนักงานและภาคประชาชนในพื้นที่และนักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างประเทศในแหล่งท่องเที่ยว ในแหล่งท่องเที่ยวผจญภัย
2. การศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) ผู้วิจัยได้ค้นคว้าข้อมูลทางเอกสาร แผนปฏิบัติการของจังหวัด หนังสือพิมพ์ รวมทั้งผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต
3. สร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ให้มีเนื้อหาครอบคลุมงานวิจัย
4. นำแบบสอบถามฉบับร่างและแบบสัมภาษณ์ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท และผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเชื่อถือได้ของเนื้อหา เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้
5. นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ที่ผ่านการตรวจสอบแล้วไปใช้ในการทำวิจัย

ข้อมูลปฐมภูมิ ประกอบการเก็บข้อมูล คือ

1. โดยผู้วิจัยได้เลือกพื้นที่ ในการทำวิจัยการจัดการเชิงกลยุทธ์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงผจญภัยใน ตำบลแม่แรมอำเภอแม่ออน ใ้้อยู่ 2 แหล่งท่องเที่ยวคือ ปางช้างแม่สา และ X Centre Chiangmai และ ทำการสำรวจแหล่งท่องเที่ยว
2. ผู้วิจัยได้ติดต่อขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ เพื่อทำหนังสือขอเก็บข้อมูลในหน่วยงานภาครัฐและบริษัทเอกชนที่เกี่ยวข้อง
3. ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปสอบถามกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม ดังนี้
 - 3.1 กลุ่มภาครัฐ ภาคเอกชน เจ้าหน้าที่พนักงาน และภาคประชาชนในพื้นที่ จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 355 ชุด
 - 3.2 นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ ที่มาใช้บริการในแหล่งท่องเที่ยว ปางช้างแม่สา จำนวน 28 ชุด
 - 3.3 นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ ที่มาใช้บริการในแหล่งท่องเที่ยว X Centre Chiangmai จำนวน 27 ชุด
4. ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ดังนี้
 - 4.1 เจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติการและเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ปางช้างแม่สา จำนวน 2 คน
 - 4.2 เจ้าหน้าที่ฝ่ายการตลาดและเจ้าหน้าที่แผนกการขาย ของX Centre Chiangmai จำนวน 2 คน

การจัดการข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือแต่ละชนิด ที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากภาคสนาม นำมา วิเคราะห์และประมวลผล ดังนี้

1. ข้อมูลจากการสังเกตการณ์ เป็นข้อมูลที่ได้จากการสังเกตของผู้วิจัยในการลงสำรวจ พื้นที่ในแหล่งท่องเที่ยว จำนวน 2 แหล่ง แล้วนำมาสรุปในภาพรวมและนำมาวิเคราะห์ในเชิง พรรณนา

2. ข้อมูลจากแบบสอบถามจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการจัดการ

วิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

2.1 การวิเคราะห์นำข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยวิธีการบรรยาย และใช้สถิติพรรณนาด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถาม ด้านการจัดการในแหล่งท่องเที่ยวผจญภัย โดยวิธีการบรรยาย และใช้สถิติพรรณนาด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยกำหนดค่าระดับคะแนน ใช้วิธีการให้คะแนนแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ ระดับที่ 1 2 3 4 และ 5 มีเกณฑ์ในวิเคราะห์ ดังนี้

ช่วงคะแนน (Mean)	ระดับความคิดเห็น
4.21 – 5.00	การจัดการดีที่สุด
3.41 – 4.20	การจัดการดี
2.61 – 3.40	การจัดการปานกลาง
1.81 – 2.60	การจัดการไม่ดี
1.00 – 1.80	การจัดการไม่ดีมาก

3. ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ เนื่องจากเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ผู้วิจัยจึงนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาทำการวิเคราะห์และนำมาสรุปประเด็นเนื้อหาในเชิงพรรณนา

4. การทำ SWOT เพื่อให้ทราบถึง จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ทั้งภายในและภายนอก ของผู้ประกอบการทั้ง 2 แห่ง และทำการสรุปผลเกี่ยวกับการจัดการเชิงกลยุทธ์เพื่อท่องเที่ยวเชิงผจญภัย ในตำบลแม่แรม อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยจากการสำรวจจากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ จากผู้ที่เกี่ยวข้องในแหล่งท่องเที่ยวผจญภัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือต่าง ๆ ประกอบด้วย การสังเกตการณ์,แบบสัมภาษณ์,แบบสอบถามจากผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยนำข้อมูลที่ได้มาไปบันทึกหรือลงรหัสข้อมูลและทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมเครื่องคอมพิวเตอร์ SPSS เป็นโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

ทำการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนาโดยการแจกแจงความถี่ โดยการกระจายของข้อมูล ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับเพศ อายุ เชื้อชาติ สถานภาพ ระดับการศึกษา ประเภทของกิจกรรมผจญภัย การจัดการการบริหารด้านต่างๆ ฯลฯ และนำมาคิดเป็นร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของประชากรทั้งหมดที่ทำการสัมภาษณ์ เพื่อความชัดเจน

